

Organy postępowania wykonawczego

TOMASZ KALISZ

Katedra Prawa Karnego Wykonawczego
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

Katalog organów wykonujących orzeczenia¹, zgrupowany (zasadniczo) w ramach art. 2 k.k.w., to jeden z dowodów na złożoność współczesnego postępowania wykonawczego, które w sposób oczywisty jawi się jako proces wymagający zaangażowania i współdziałania wielu, czasem bardzo zróżnicowanych instrumentów prawnych oraz organizacyjnych. Zintegrowany wysiłek podmiotów wymienionych w kodeksie karnym

¹ W ramach koncepcji tzw. języka prawniczego, zwłaszcza w literaturze przedmiotu, posługujemy się często określeniami: „organy postępowania wykonawczego”, „organy prawa karnego wykonawczego” oraz „organy wykonujące orzeczenia”. Wszystkie te wyrażenia oznaczać będą za każdym razem ten sam krąg podmiotów postępowania wykonawczego i stosowane są zamiennie. W odniesieniu do języka prawnego warto jednak zwrócić uwagę, że przywołany art. 2 k.k.w. w brzmieniu nadanym nowelizacją z 2003 r. wymienione tam podmioty nazywa „organami postępowania wykonawczego”. W pierwotnej wersji kodeksu w tym miejscu ustawodawca posługiwał się określeniem „organy wykonujące orzeczenia”. Zmian ta, co podkreśla się w literaturze, nie ma zasadniczego znaczenia, tym bardziej że została zrealizowana niekonsekwentnie. Kodeks karny wykonawczy w kilku innych przepisach nadal posługuje się starym określeniem (np.: art. 6 § 2 k.k.w., art. 10 § 4 k.k.w., art. 13 § 1 k.k.w., art. 14 § 1 k.k.w.). W tym miejscu wypada wyrazić jedynie swoisty postulat *de lege ferenda*, że – ze względu na jasność tekstu prawnego – warto, aby dla określenia tych samych instytucji prawnych używać, zwłaszcza w obrębie jednego aktu prawnego, identycznych pojęć. Por. T. Bulenda, R. Musidłowski, *Nowelizacja kodeksu karnego wykonawczego w 2003 r. (analiza i ocena)*, „Przegląd Więziennictwa Polskiego” 2003, nr 40–41, s. 3; K. Postulski, [w:] Z. Hołda, K. Postulski, *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, Gdańsk 2006, s. 44.

wykonawczym, a w istocie racjonalne wykorzystanie możliwych środków i sił wskazanych organów państwowych, samorządowych oraz organizacji społecznych, może pozwolić na realizację zasadniczych celów stawianych środkiem reakcji na przestępstwo na etapie postępowania wykonawczego².

Rozbudowanie struktury organów postępowania wykonawczego związane jest także ze znaczącym zróżnicowaniem zakresu zadań (kompetencji) poszczególnych organów. Po pierwsze, jest to wynikiem treści, charakteru i wewnętrznej struktury konkretnej sankcji, w proces wykonywania której zaangażowany jest dany organ. Po drugie, wiąże się z elementem o charakterze funkcjonalnym, w ramach którego dany podmiot jest głównym lub wyłącznym organem wykonania sankcji, albo w tym procesie realizuje jedynie wyznaczone fragmenty, względnie spełnia zadania uzupełniające (zarezerwowane dla tego organu ze względu na specjalne umiejętności, przygotowanie zawodowe czy też zakres zasadniczych kompetencji, wynikających z innych, tzw. pozawykonawczych zadań). W odniesieniu do organów postępowania wykonawczego uprawnione jest zatem rozważanie kwestii stopnia specjalizacji organu, która sprawia, że dany organ nastawiony jest wyłącznie lub przede wszystkim na wykonywanie określonego środka (kary) lub też wypełnia on we wskazanym zakresie zadania o charakterze incydentalnym (fragmentarycznym) czy też pomocniczym, uzupełniającym.

Podniesione wyżej kwestie, dotyczące problematyki organów postępowania wykonawczego, skłaniają nas w pierwszej kolejności do uporządkowania kwestii związanych z ogólną definicją pojęcia „organ postępowania wykonawczego”. Warto także przyrzeć się bliżej rozlicznym w literaturze próbom klasyfikacji tych organów. Z tego też względu wokół tych dwóch zagadnień koncentrować będzie się niniejsze opracowanie.

W doktrynie podnosi się, że stworzenie ogólnej definicji pojęcia organu postępowania wykonawczego jest zadaniem niezwykle trudnym, stąd w zasadzie brak w literaturze takich propozycji. Uzasadniając te trudności, podkreśla się, że podstawowy kłopot sprawia znaczna liczba tych organów oraz ich zróżnicowanie pod względem pozycji ustrojowej, cha-

² J. Bafia, *Zasady prawa i polityki penitencjarnej*, Warszawa 1988, s. 50; S. Paweła, *Kodeks karny wykonawczy. Praktyczny komentarz z indeksem rzeczowym*, Warszawa 1999, s. 20–21.

rakteru prawnego i właściwości³. W pełni uznając powyższe trudności oraz fakt znacznego dziś rozbudowania postępowania wykonawczego, gdzie podmiotami praw i obowiązków kształtujących wykonanie kary są, obok skazanego oraz prokuratora (który obecnie ma status jedynie strony i to tylko w postępowaniu przed sądem – art. 21 k.k.w.), wskazane przez ustawodawcę organy państwowe, samorządowe i organizacje społeczne, coraz wyraźniej widać potrzebę ostrzejszego rozgraniczenia terminologicznego w omawianym obszarze.

Analizując całokształt praw i obowiązków wszystkich uczestników postępowania wykonawczego, wyraźnie zauważamy, że odpowiedzialne za realizację zadań tego postępowania jest państwo oraz inne podmioty, którym to państwo odstąpiło część swoich funkcji. Podmioty te, charakteryzujące się aktywnością, w toku postępowania wykonawczego muszą działać za pośrednictwem kogoś, kto faktycznie realizuje określone kompetencje i reprezentuje dany podmiot na zewnątrz. W tym układzie niezbędne jest więc wprowadzenie kategorii pojęciowej organu postępowania wykonawczego.

Pojęcie organu określonej gałęzi prawa jest formułą ściśle związaną z danym prawem, lecz kategoria ta rzadko bywa przez to prawo definiowana. Regulacje ograniczają się jedynie do wyliczenia podmiotów, które realizować mają funkcje i zadania organów. Wyliczenie takie, traktowane jak swoista definicja pozytywna, ma wyraźny walor praktyczny – pozwala ono ustalić w każdym konkretnym przypadku, czy mamy do czynienia z organem, czy też nie, pod warunkiem że ustawodawca jest w tym zakresie precyzyjny (niestety nie zawsze tak się dzieje). Jednocześnie konstrukcja opisana jako tzw. definicja pozytywna w zasadzie nie zawiera żadnych walorów poznawczych i ten argument stanowi swoistą podstawę do poszukiwań definicji o charakterze abstrakcyjnym. W toku budowania ogólnego terminu „organ” uwzględnić musimy zatem, poza elementami danej gałęzi prawa, także warunki ustrojowe, organizacyjne, zadania wynikające z prakseologii i elementy pozaprawne, co w ostateczności wyraźnie osłabia ostrość elementów prawnych. Przy uwzględnieniu tak zróżnicowanych zakresów dla zrozumienia istoty pojęcia organ w ujęciu abstrakcyjnym niezbędne jest przedstawienie całego zespołu jego cech.

³ S. Lelental, *Wykład prawa karnego wykonawczego z elementami polityki kryminalnej*, Łódź 1996, s. 69; Z. Świda, [w:] T. Szymanowski, Z. Świda, *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz. Ustawy dodatkowe. Akty wykonawcze*, Warszawa 1998, s. 14.

Tak skonstruowana definicja staje się propozycją o rozbudowanym charakterze, uwzględniającą treści normatywne oraz trudniej uchwytne elementy tzw. kwalifikacji teoretycznej.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, przy konstruowaniu definicji organu postępowania wykonawczego uwzględnić musimy przede wszystkim przepisy prawa karnego wykonawczego oraz przepisy ustrojowe, ogólną konstrukcję szeroko rozumianego prawa i postępowania karnego, a także pewne ustalenia doktrynalne.

Na wstępie warto podkreślić, że prawo karne wykonawcze, co wyraźnie wynika z literatury⁴, stanowi trzeci fragment prawa karnego, obok prawa karnego materialnego i prawa karnego procesowego. Przepisy wymienionych dyscyplin wykazują szereg wzajemnych powiązań, tworząc tym samym z założenia spójny system norm, których celem jest zwalczanie przestępczości. W tym miejscu mówić możemy także o tzw. procesie karnym *sensu largo* w znaczeniu postępowania karnego, toczącego się przeciw konkretnej osobie i traktowanego jako ciąg działań, trwający od momentu wszczęcia postępowania w związku z faktem popełnienia przestępstwa, aż do ukończenia odbywania kary wymierzonej wyrokiem i zakończenia procedury zatarcia skazania.

Uwzględniając tak zakreślony, tzw. holistyczny układ procesu karnego, odwołać możemy się do pojęcia uczestników procesu karnego. W literaturze procesowej zgodnie podnosi się, że uczestnik procesu to kategoria zbiorcza, obejmująca każdą osobę występującą w procesie karnym, która spełnia funkcje wyznaczone jej przez prawo. Mianem uczestnika można określić zatem tylko te osoby (względnie podmioty zbiorowe), których rola została przewidziana w prawie karnym (materialnym, procesowym oraz wykonawczym) i dla których z tego prawa wynikają odpowiednie obowiązki, uprawnienia oraz związane z tymi ostatnimi ciężary procesowe. Zakres tak szeroko zakrojonego pojęcia

⁴ W. Świda, *Prawo karne*, Warszawa 1978, s. 13; I. Andrejew, *Polskie prawo karne w zarysie*, Warszawa 1989, s. 26; M. Cieślak, *Polskie prawo karne. Zarys systemowego ujęcia*, Warszawa 1995, s. 17; K. Buchała, A. Zoll, *Polskie prawo karne*, Warszawa 1997, s. 10; A. Marek, *Prawo karne*, Warszawa 2001, s. 7; T. Bojarski, *Polskie prawo karne. Zarys części ogólnej*, Warszawa 2002, s. 25; L. Gardocki, *Prawo karne*, Warszawa 2004, s. 1; M. Bojarski, *Prawo karne oraz jego miejsce w systemie nauk penalnych*, [w:] M. Bojarski, J. Giezek, Z. Sienkiewicz, *Prawo karne materialne. Część ogólna i szczególna*, pod red. M. Bojarskiego, Warszawa 2004, s. 28.

obejmuje: organy procesowe, strony procesowe, reprezentantów stron procesowych, rzeczników interesu społecznego, osobowe źródła dowodu i innych uczestników procesu⁵. W ramach tego wyliczenia szczególną uwagę poświęcimy pojęciu organu procesowego, jako kolejne, swoiste przybliżenie w poszukiwaniach abstrakcyjnego znaczenia terminu „organ postępowania wykonawczego”.

Organ procesowy to podmiot prowadzący postępowanie karne. Pojęciem tym określamy organ państwowy uprawniony do wydawania decyzji procesowych na danym etapie (w danym stadium) procesu, niezależnie od innych uprawnień. Organ ten sprawuje tzw. funkcję kierowniczą nad procesem, prowadzi czynności, wydaje rozstrzygnięcia oraz wiążące polecenia wobec pozostałych uczestników procesu karnego, w tym także wobec innych organów biorących udział w tym procesie. Organy procesowe można podzielić, przyjmując za kryterium stadium procesu karnego, na:

- 1) organy postępowania przygotowawczego,
- 2) organy postępowania jurysdykcyjnego,
- 3) oraz organy postępowania wykonawczego⁶.

W ramach kolejnych przybliżeń doszliśmy do terminu „organ postępowania wykonawczego”. Ta ogólna konstrukcja, wypływająca z pojęcia „organ procesowy”, jawi się jako daleko niewystarczająca na gruncie prawa karnego wykonawczego. Dookreślając pole poszukiwań definicyjnych, przyjąć możemy w tym miejscu, schodząc niejako na niższy poziom rozważań o charakterze indywidualnym, że prawo karne wykonawcze to zespół (ogół) norm prawnych, regulujących stosunki społeczne

⁵ M. Cieślak, *Polska procedura karna*, Warszawa 1973, s. 32; A. Kordik, F. Prusak, Z. Świda, *Prawo karne procesowe. Część ogólna*, Wrocław-Szczecin 1994, s. 12; S. Waltoś, *Proces karny. Zarys systemu*, Warszawa 1998, s. 153–154; P. Sowiński, [w:] *Proces karny. Część ogólna*, pod red. G. Artymiak, M. Rogalskiego, Z. Sobolewskiego, Warszawa-Kraków 2007, s. 81; Z. Świda, [w:] Z. Świda, R. Ponikowski, W. Posnow, *Postępowanie karne. Część ogólna*, pod red. Z. Świdy, Warszawa 2008, s. 25.

⁶ M. Lipczyńska, *Postępowanie karne. Część I (zagadnienia ogólne)*, Wrocław 1970, s. 93–94; M. Cieślak, *op. cit.*, s. 32–33; S. Kalinowski, *Polski proces karny w zarysie*, Warszawa 1979, s. 32–33; A. Kordik, F. Prusak, Z. Świda, *op. cit.*, s. 55; S. Waltoś, *op. cit.*, s. 154; K. Marszał, [w:] K. Marszał, S. Stachowiak, K. Zgryzek, *Proces karny*, Katowice 2003, s. 135; P. Sowiński, [w:] *op. cit.*, s. 81; K. Papke-Olszauskas, [w:] *Prawo karne procesowe – część ogólna*, pod red. J. Grajewskiego, Warszawa 2007, s. 184; W. Posnow, [w:] Z. Świda, R. Ponikowski, W. Posnow, *op. cit.*, s. 79.

powstałe w konsekwencji orzeczenia, a następnie wykonywania prawomocnych lub podlegających wykonaniu rozstrzygnięć sądowych zapadłych w szeroko rozumianym postępowaniu karnym (art. 1 § 1 k.k.w.). Przedmiotem prawa karnego wykonawczego jest zatem określenie trybu postępowania zmierzającego do wykonania orzeczonych kar lub innych środków reakcji na przestępstwo (wykroczenie). Do zadań tej gałęzi prawa należy także nakreślenie celów, które w toku ich wykonywania powinny zostać osiągnięte, wskazanie kształtu poszczególnych kar i środków oraz zasad ich wykonywania. Specyfika prawa karnego wykonawczego determinuje potrzebę zakreślenia zdecydowanie głębszego zakresu cech składających się na pojęcie organu postępowania wykonawczego.

Uwzględniając powyższe rozważania, tak o charakterze ogólnym, jak i szczegółowe problemy definicyjne, zaproponować można następujące pojęcie tego organu: **Organ postępowania wykonawczego to człowiek (względnie grupa ludzi w przypadku organów kolegialnych) reprezentujący państwo, samorząd lub organizacje społeczne, powołany lub wyznaczony w celu realizacji norm prawa karnego wykonawczego w sposób odpowiedni i ze skutkami właściwymi temu prawu, działający wyłącznie w granicach przyznanych mu przez to prawo kompetencji.**

Na przestrzeni rozwoju prawa karnego wykonawczego zgłaszano kilka propozycji podziału organów postępowania wykonawczego, uwzględniających różne kryteria. Biorąc pod uwagę kryterium funkcjonalne, rozumiane jako przyporządkowanie danego organu do realizacji treści określonej sankcji oraz uzupełniające założenie dotyczące tego, czy dany organ jest jedynym organem wykonania, czy też realizuje określone funkcje uzupełniające, J. Bafia⁷ i J. Wąsik⁸ zaproponowali trójstopniowy podział. Autorzy ci, w ramach kodyfikacji karnej z 1969 r., wyróżniali:

- 1) organy sądowe łącznie z prokuratorem,
- 2) organy pozasądowe wyspecjalizowane,
- 3) organy pozasądowe niewyspecjalizowane.

W literaturze przedmiotu, w ramach konstrukcji kodeksu karnego wykonawczego z 1969 r., jak i w odniesieniu do aktualnie obowiązującej

⁷ J. Bafia, *op. cit.*, s. 51–53.

⁸ J. Wąsik, *Prawo karne wykonawcze. Zarys wykładu. Część ogólna*, Wrocław 1985, s. 35 i 36.

kodyfikacji, najszersze poparcie znajduje podział zrealizowany w oparciu o rozgraniczenie, na które składa się pojęcie tzw. funkcji sprawowanych przez określony organ. Przy uwzględnieniu tak sformułowanego kryterium, organy postępowania wykonawczego podzielić możemy na:

- 1) organy sądowe orzekające,
- 2) organy nadzorujące wykonanie kary,
- 3) organy pozasądowe i sądowe wykonujące bezpośrednio orzeczenia,
- 4) organy pozasądowe pomagające w wykonywaniu orzeczenia, mające poza tym swój odrębny zakres pracy.

Wśród grona autorów dzielących ten kierunek klasyfikacji organów, wymienić należy: Z. Świdę⁹, S. Lelental¹⁰, S. Pawełę¹¹ oraz L. Bogunię¹².

Inną klasyfikację przeprowadził Z. Hołda¹³, który swoją propozycję oparł o kryterium tzw. ustrojowego charakteru organów postępowania wykonawczego. W ramach zgłoszonej propozycji autor ten wyróżnił pięć kategorii organów, na które składają się:

- 1) organy sądowe,
- 2) organy organizacyjnie związane z sądem,
- 3) organy pozasądowe, powołane specjalnie do wykonywania orzeczeń,
- 4) organy pozasądowe, obarczone wykonywaniem orzeczeń jako zadaniem dodatkowym,
- 5) inne organy, które w przeciwieństwie do poprzednich, nie są instytucjami publicznymi.

Na tle aktualnie obowiązującego kodeksu karnego wykonawczego nowego podziału organów postępowania wykonawczego w kolejnych latach dokonał S. Paweła¹⁴, wyróżniając:

⁹ Z. Świda-Lagiewska, *Sądownictwo penitencjarne jako instytucja procesowa*, Warszawa 1974, s. 18.

¹⁰ S. Lelental, *op. cit.*, s. 69.

¹¹ S. Paweła, *op. cit.*, Warszawa 1999, s. 21.

¹² L. Bogunia, *Organy sądowe orzekające w postępowaniu wykonawczym*, [w:] *Nowa kodyfikacja prawa karnego*, pod red. L. Boguni, t. VI, Wrocław 2000, s. 163.

¹³ Z. Hołda, [w:] J. Hołda, Z. Hołda, *Prawo karne wykonawcze*, Kraków 2006, s. 77.

¹⁴ S. Paweła, *Prawo karne wykonawcze. Zarys wykładu*, Warszawa-Kraków 2007, s. 74–87.

- 1) organy orzekające w sądowym postępowaniu wykonawczym,
- 2) sądowe organy uczestniczące w procesie wykonywania orzeczeń,
- 3) pozasądowe organy wykonujące orzeczenia sądowe.

Ostatnia z przedstawionych propozycji, zwłaszcza w świetle ewolucji rozwiązań prawa karnego wykonawczego, jawi się w ocenie autora niniejszego opracowania jako klasyfikacja najtrafniejsza¹⁵. Niezależnie od przyjętej koncepcji pamiętać należy, że zabieg klasyfikacji organów postępowania wykonawczego ma charakter czysto umowny i jego rola sprowadza się głównie do zadań porządkujących.

Uwzględniając najnowszą z propozycji podziału organów postępowania wykonawczego, zgłoszoną przez S. Pawełę, w ramach organów orzekających w sądowym postępowaniu wykonawczym umieścić należy:

- 1) sąd który wydał orzeczenie w pierwszej instancji (sąd rejonowy lub sąd okręgowy), chyba że k.k.w. stanowi inaczej,

- 2) sąd penitencjarny,

- 3) inny sąd powszechny (powołany na mocy szczególnej delegacji ustawowej określającej jego właściwość: sąd rejonowy – kara ograniczenia wolności [art. 55 § 1 k.k.w.] oraz – przy warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności oraz warunkowym umorzeniu postępowania karnego, gdy skazany oddany został pod dozór [art. 177 i 178 k.k.w.], sąd opiekuńczy – w ramach decyzji dotyczącej dziecka skazanej na karę pozbawienia wolności kobiety w związku z umieszczeniem, odmową lub odwołaniem umieszczenia dziecka w domu matki i dziecka zorganizowanym przy zakładzie karnym [art. 87 § 4 k.k.w.], sąd odwoławczy – właściwy w sprawach zażaleń na postanowienia wydane w toku postępowania wykonawczego, a więc sąd okręgowy lub sąd apelacyjny),

- 4) sąd wojskowy pierwszej instancji (okręgowy),

- 5) wojskowy sąd garnizonowy.

W ramach postępowania wykonawczego swoją aktywność przejawia także kilka organów organizacyjnie związanych z sądem, jednak niemających uprawnień do wydawania orzeczeń. Organy te określane

¹⁵ Identyczny pogląd co do podziału organów postępowania wykonawczego zgłasza także W. Posnow, *Organy procesowe. Pomocnicy procesowi*, [w:] Z. Świda, K. Ponikowski, W. Posnow, *op. cit.*, s. 146.

są jako **sądowe organy uczestniczące w procesie wykonywania orzeczeń**, a swoje rozstrzygnięcia podejmują one w formie zarządzeń lub poleceń typu administracyjnego. Do tej kategorii zaliczyć należy:

- 1) prezesa sądu lub upoważnionego przez niego sędziego,
- 2) sędziego penitencjarnego,
- 3) sądowego kuratora zawodowego,
- 4) sądowy organ egzekucyjny – w postaci komornika sądowego,
- 5) prezesa sądu wojskowego lub upoważnionego sędziego wojskowego,
- 6) wojskowego sędziego penitencjarnego.

Ostatnia z wyróżnionych w analizowanym podziale grup organów postępowania wykonawczego ma charakter bardzo zróżnicowany. Do pozasadowych organów wykonujących orzeczenia sądowe zaliczamy:

- 1) dyrektora generalnego Służby Więziennej,
- 2) dyrektora okręgowego Służby Więziennej,
- 3) dyrektora zakładu karnego lub aresztu śledczego,
- 4) komisję penitencjarną,
- 5) osoby kierujące innymi zakładami przewidzianymi w k.k.w. (dyrektor zamkniętego zakładu psychiatrycznego, dyrektor zakładu leczenia odwykowego),
- 6) administracyjny organ egzekucyjny, urząd skarbowy,
- 7) urząd celny lub izbę celną (art. 179 § 1 k.k.s. i art. 179 § 6 k.k.s.¹⁶),
- 8) odpowiedni terenowy organ administracji rządowej lub samorządu terytorialnego,
- 9) wojskowego kuratora społecznego,
- 10) dowódcę jednostki wojskowej,
- 11) organ administracji wojskowej właściwy ze względu na kompetencje służbowe,
- 12) inne organy uprawnione przez ustawę do wykonywania orzeczeń (zbiorcza kategoria, której kodeks karny wykonawczy przyznał w różnym zakresie określone obowiązki lub uprawnienia w ramach postępowania wykonawczego: odpowiednie zakłady pracy, placówki,

¹⁶ Ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz.U. Nr 83, poz. 930 z późn. zm.).

instytucje lub organizacje w ramach kary ograniczenia wolności; organ administracji publicznej miejsca ostatniego zamieszkania lub pobytu skazanego, Kancelaria Prezydenta RP, organy lub instytucje, w których skazany pełnił ostatnio funkcje objęte utratą, organ właściwy w sprawach powszechnego obowiązku obrony, w którego ewidencji skazany figuruje w przypadku środka karnego pozbawienia praw publicznych; Policja Państwowa, Żandarmeria Wojskowa i dowódca wojskowy, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Straż Graniczna, Centralne Biuro Antykorupcyjne – wykonujący w trybie art. 10 k.k.w. polecenia sądu; redakcje czasopism lub inne podmioty, które zobowiązane są do wykonywania środka karnego w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości; kuratorzy społeczni; stowarzyszenia, organizacje i instytucje oraz osoby godne zaufania, powołane do wykonywania dozoru; stowarzyszenia, organizacje, instytucje, kościoły i związki wyznaniowe, a także osoby godne zaufania, uczestniczące w wykonywaniu orzeczeń w trybie przepisów art. 38–43 k.k.w.; Krajowy Rejestr Karny).